

MARC
PAULUSMA
+
LAIF
& NUVER

G

**GRON
INGEN
ONT
WERPT**

**MARC
PAULUSMA
+
LAIF
& NUVER**

INSTALLATIE
MET
PIEPSCHUIM
ETENDE
MEELWORMEN

VIJF VRAGEN AAN MARC PAULUSMA

<< Marc Paulusma en winkelier Willem Meek

1. Kun je kort jezelf en je werk omschrijven?

'Ik ben een maker en denker. Ik denk veel te veel en af en toe sluit ik mezelf op in een werkplaats om helemaal op te gaan in het maken van een nieuw idee. Ergens in het midden komt het dan goed. Ik kijk met een speels oog naar mijn omgeving en observeer. Daar haal ik mijn fascinaties en gedachtegangen uit die ik wil delen met het publiek.'

2. Aan welke opdracht werk je?

'Met de heren van Laif & Nuver ben ik aan het onderzoeken hoe we de afvalberg van piepschuim die we hebben opgebouwd weer kleiner kunnen maken. Dit gaan we doen door samen te werken met meelwormen. Meelwormen zijn in staat om piepschuim te verteren en af te breken tot biologisch afbreekbare compost.' 'De uitkomst van het project is tweedelig. In Laif & Nuver wil ik een installatie bouwen die dit proces toont en laat zien hoe meelwormen willekeurige en prachtige vormen weg eten uit de verpakking en met wat begeleiding van mij

iets nieuws kunnen creëren. Geduld is daarbij een schone zaak want ze hebben de tijd wel nodig. Het tweede deel bevindt zich net buiten Laif & Nuver op de Vismarkt. Hier wordt een speculatief scenario getoond waarin de meelwormen onderdeel zijn van een afvalstroom die we zelf op kunnen eten om zo de afvalberg van onze voorvaderen weg te werken. Wij worden de afvalvreter.'

3. Met welk afvalmateriaal ga je werken en waarom?

'Piepschuim is mijn materiaal. Piepschuim (of expanded polystyrene) is een bijzonder materiaal wat mensen graag gebruiken voor verpakkingen, isolatie en bekisting. Het is chemisch gezien heel stabiel waardoor het bijna niet uit zichzelf afbreekt. Schattingen van de levensduur van piepschuim worden gerekend in honderden of zelfs duizenden jaren. Als we er niks aan doen blijft piepschuim dus nog geruime tijd bestaan.'

4. Waar haal je je inspiratie vandaan?

'De natuurlijke wereld is voor mij altijd een grote inspiratie bron geweest. Het ontdekken van die kleine vondsten die je een beetje vertellen over hoe de wereld in elkaar zit, daar word ik blij van. Hoe water condenseert, hoe planten werken, of meelwormen piepschuim kunnen verteren. Dat zijn van die kleine vondsten. Maar die vondsten zijn ook te vinden in onze maatschappij en hoe hij werkt. Dat mag ik graag observeren. Die vondsten verzamel ik en trek ik open als ik een nieuw project start.'

5. Wat vind je van het thema?

'Ik ben een groot fan van science fiction, dus van het nadenken over oplossingen voor de toekomst word ik erg blij. Doordat het over een afvalstroom gaat die heel zichtbaar is blijft het dan wel weer in het heden. Dat is een fijne combinatie, speculeren over de toekomst, maar met de nuchterheid van het dagelijkse leven om het praktisch te houden. Ik ben heel benieuwd hoe we in de loop van de jaren onze wereld gaan verbouwen om de plek die we in de wereld innemen weer te kunnen rechtvaardigen en deze keer in stand houden.'

De vraatzucht van meelwormen is eindeloos. Hun korte leventje lang eten ze bijna continue door voordat ze in een pop veranderen om daarna hun leven verder door te gaan als meeltor. Niet alleen hun vraatzucht is een unieke eigenschap, maar ook dat ze de mogelijkheid hebben om piepschuim te verteren. De eerste vraag die mij te binnen schoot was of het dan ook mogelijk zou zijn om de meelwormen weer op te eten? Na wat discussie met experts kwamen we tot de conclusie dat dit mogelijk lijkt te zijn, mits hun darmstelsel voor het eten is geleegd van resten piepschuim.

WERKPROCES

PIEPSCHUIM ETENDE MEELWORMEN

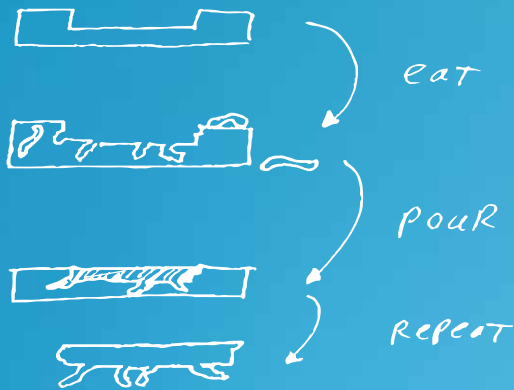
Afvaleters

Meelwormen die piepschuim eten die weer gegeten worden door mensen. Het idee dat we onze eigen afvalberg kunnen opeten, wij de afvaleters, prikkelt de fantasie. Ik heb mezelf de vraag gesteld om een toekomstscenario te bedenken op basis van deze twee gegevens. Het resultaat is een productielijn waar afvalverwerking en horeca elkaar ontmoeten.

Ruiken, voelen, luisteren

Het proces was vooral interessant omdat ik met organismen werkte. Je hebt te maken met een levend wezen. Een erg simpel wezen dat wel. In eerste instantie heb ik zo snel mogelijk contact gezocht met deze levensvorm om hem beter te leren kennen. Gewoon maar een bakje ophalen bij de lokale visserswinkel en dan maar eens een paar op de hand. Ruiken, voelen, luisteren, langzamerhand raak je eraan gewend en verandert de walging in nieuwsgierigheid. Na een tijdje gaat het zelfs van acceptatie over naar een gevoel van eigenaarschap en verantwoordelijkheid, oftewel de meelworm is een huisdier geworden waarvoor ik moet zorgen.

Rechten van de meelworm

Toch merk ik dat ik er anders mee om ga door de massa van de wormen. Soms zijn ze moeilijk op te pakken en als er dan eens een per ongeluk geplet wordt is dat jammer, maar helaas, er blijven nog genoeg over. Die grens van wat we moreel verantwoord vinden hoe we om gaan met dieren op basis van hun complexiteit is een interessant vraagstuk waar ik in het proces zelf vaak tegen aan liep. Hoe ziet het leven eruit van het wezentje in het scenario wat ik voorstel? Worden het fabriekshallen, boerderijen of iets er tussenin? Wat voor rechten verdient zo'n meelworm eigenlijk? Een vraag die met het opkomen van het eten van insecten in de westerse wereld belangrijk is om te stellen.

Erfzonde

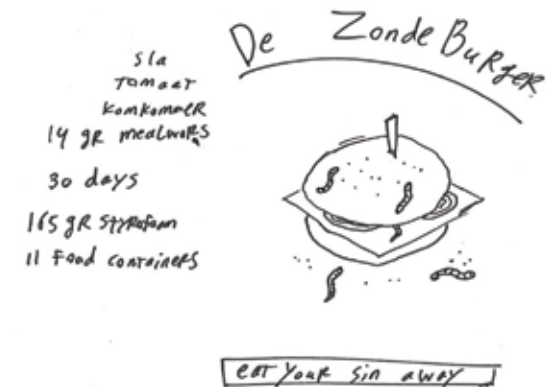
Inspiratie voor het concept is gehaald uit het idee van de erfzonde. De mens in zijn natuurlijke staat is zondig aan God. Ditzelfde principe zou ook toe te passen zijn op het klimaat. De mens consumeert grondstoffen en produceert afval en creëert daarmee lijden. We zijn zondig aan de aarde en moeten boeten om onze schuld in te lossen. Ik heb twee installaties gebouwd die samen een scenario voorstellen waarin dit uitgewerkt is. Een wereld waarin meelwormen opgenomen zijn in een economisch model om afval te verwerken en daarna in eten te veranderen voor onze consumptie.

Uniek object

De ene installatie laat mensen kennismaken met de wormen door ze te bekijken, te horen en te ruiken terwijl ze bezig zijn om piepschuim op te eten. Tijdens dit proces ontstaan er unieke vormen. Ik probeer de vraatzucht van de meelworm te begeleiden om op die manier een unieke vorm te creëren die ik kan afgieten tot een uniek object. Gemaakt door mij en de meelwormen.

Boeteburger

De andere installatie gaat verder in op hoe de wormen na het eten veranderen in Boete-Burgers om onze klimaatzonden weg te eten en met een schone lei verder te gaan. De installatie vertelt de stappen in de productie met meelwormen die in verschillende stadia te zien zijn. Daarbij is beeld en tekst geplaatst over mijn proces waarin ik discussie wil opstarten over de realiteit van dit project. Aan het einde kun je de meelworm-burger dan proeven en de discussie aangaan met het publiek.

Toekomst

Het complete project suggereert een toekomst die komen kan en vraagt het publiek na te denken over de vragen die dit teweeg brengt. Kunnen meelwormen een realistische optie zijn in afvalverwerking? Kan de mens ruimte maken om meer samen te leven met de natuur in een meer stabiele relatie? Hoeveel verantwoording willen we nemen voor de invloed die onze acties heeft op de aarde? En moeten we ons überhaupt verantwoordelijk voelen? Lukt het ons om met alternatieve oplossingen te komen voor de problemen die de maatschappij tegenkomt? En wat hebben we ervoor over om dat te bereiken? Kunnen we nog een stap terug doen? Of zitten we vast op een rails?

Marc Paulusma

www.marcpaulusma.com

HOUSE OF DESIGN

In 2050 moet de Nederlandse economie volledig circulair zijn: duurzaam en gestoeld op hergebruik. Omdat design een belangrijke rol kan spelen in het oplossen van dit vraagstuk start House of Design met een nieuw initiatief: Groningen Ontwerpt.

Samen met ontwerpers, winkeliers, beleids-makers, onderzoekers en consumenten werken we aan duurzame en circulaire alternatieven voor de binnenstad van Groningen. Lees meer over onze projecten op www.houseofdesign.nl.

Fotografie ontwerpers en winkeliers:
Sander van der Bij.

Foto's van het werkproces zijn door de ontwerper zelf gemaakt.

Grafisch ontwerp: Dick Muileman.

Groningen Ontwerpt krijgt financiële steun van Gemeente Groningen, Kunstraad Groningen, SOB, Het Fonds, GCC en SiA/KIEM-VANG.

